



NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM



Riziká v poistnom sektore z pohľadu finančnej stability

Ing. Mgr. Pavol Jurča, Mgr. Lucia Štefunková
11. november 2010

Obsah prezentácie



1. Riziká v poistnom sektore
 - Expozícia voči rizikám a zmena rizikových faktorov
2. Makro stresové testovanie
 - Scenáre a výsledky
3. Odolnosť voči rizikám: solventnosť a finančná pozícia
4. Zmeny v regulácii poisťovníctva v dôsledku krízy

Vystavenie aktív voči trhovým rizikám



- Aktíva poisťovní s výnimkou aktív kryjúcich unit-linked poistenie:
 - Dve tretiny dlhových CP sú preceňované na reálnu hodnotu (najmä priamo voči vlastnému imaniu) + vysoká durácia
 - Dlhopisové investície pomerne konzervatívne
 - Akciové pozície: na úrovni sektora nevýznamné, len niektoré poisťovne
- Aktíva kryjúce unit-linked poistenie:
 - Výrazné vystavenie voči výkyvom na akciovom trhu
 - Riziko v prípade zhodnotenia eura (najmä voči americkému doláru)
 - Vysoká citlivosť dlhových CP na zmenu úrokových sadzieb

	Akcie a podielové listy (% z aktív)	Devízové pozície (% z aktív)	Podiel dlhových CP (% z aktív)	Durácia dlhových CP (roky)	Zostatk. splatnosť dlhových CP (roky)
Poisťovne	2,6	1,5	60,0	6,0	7,4
Unit-linked	81,3	12,6	16,9	5,6	5,6

Zdroj: NBS, jún 2010

Rizikováť trhových faktorov

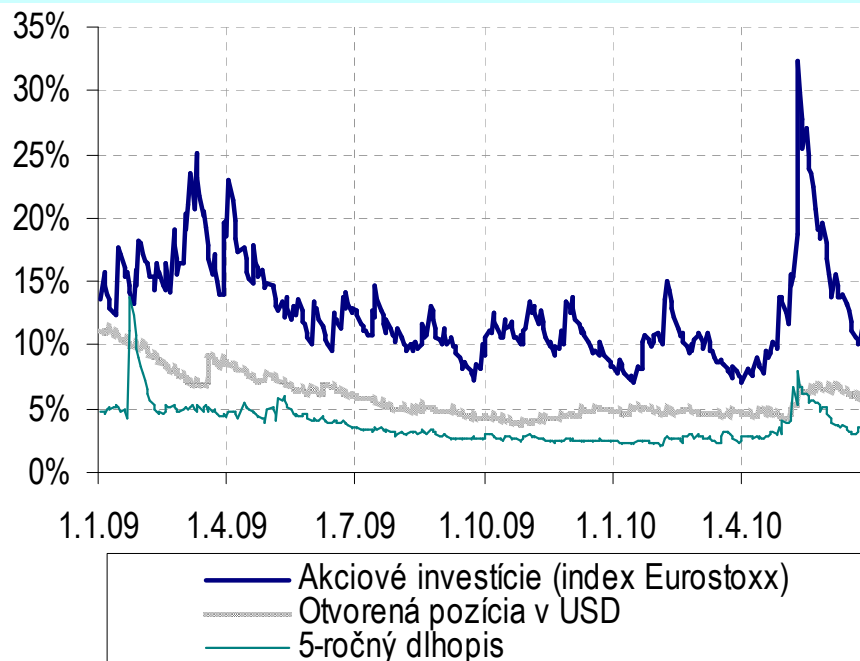


- Pokles výnosov slovenských štátnych dlhopisov (od Q3 2009)
- Prostredie nízkych úrokových sadziieb – reinvesticne riziko
- Nárast neistoty na finančných trhoch v Q2 2010 v dôsledku krízy suverennych štátov

Vývoj výnosu 10-ročných slovenských štátnych dlhopisov



Vývoj rizikovosti trhových faktorov (možná strata s pravdepodobnosťou 99 % počas 10 pracovných dní)

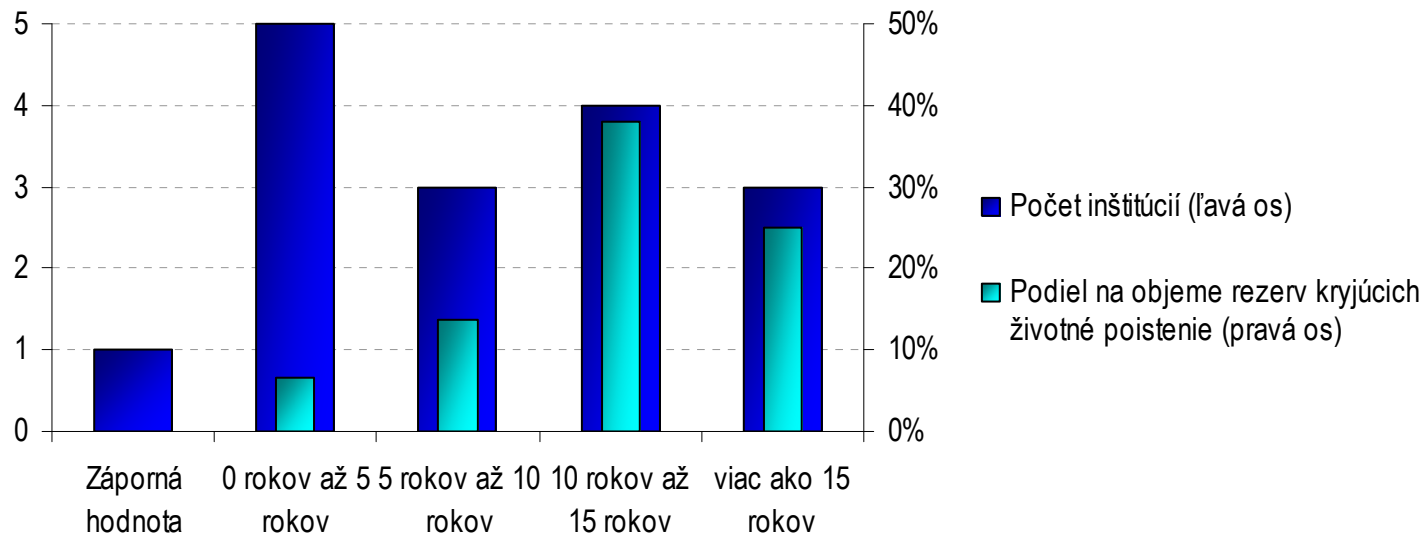


Úrokové riziko



- Dlhá fixácia úrokových sadzieb, resp. úrokovej výnosovosti na strane aktív aj záväzkov
- Durácia pasív v niektorých poisťovniach výrazne presahuje duráciu aktív
- Negatívna citlivosť ekonomickej hodnoty poisťovní na pokles úrokových sadzieb

Porovnanie rozloženia rozdielu medzi duráciou pasív a aktív v jednotlivých poisťovniach



Zdroj: NBS, jún 2010

Niektoré poisťovne nie sú v grafe zahrnuté

Kreditné riziko dlhových CP



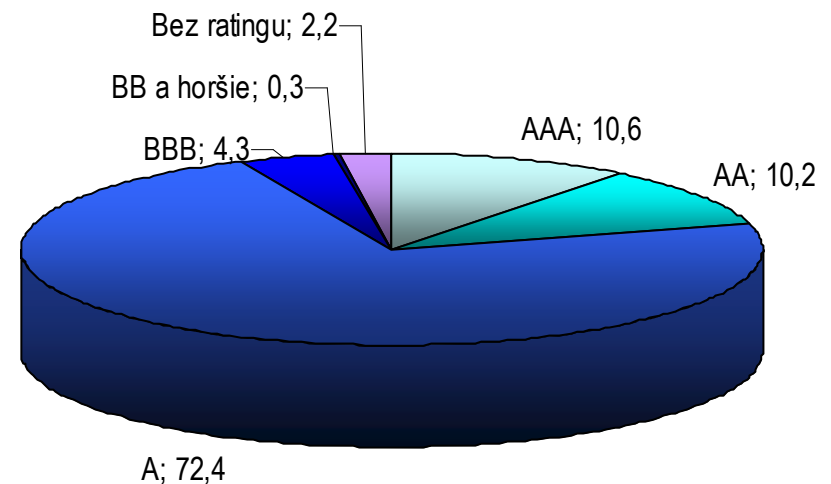
- Riziku suverénnych štátov sú poisťovne vystavené iba vo veľmi obmedzenej miere
- Vážený priemer pravdepodobností zlyhania za jednotlivé ratingové stupne vážený objemom expozícií v príslušnom ratingovom stupni pre portfólio cenných papierov: 0,10 %

Podiel investícií do dlhových cenných papierov vybraných krajín na celkových aktívach

	Grécko	Maďarsko	Írsko	Talian- sko	Španiel- sko	Portu- galsko
Podiel CP na aktívach (%)	0,1	0,1	0,1	2,3	0,2	0,0

Zdroj: NBS, jún 2010

Rozdelenie portfólia dlhových CP podľa ratingových stupňov

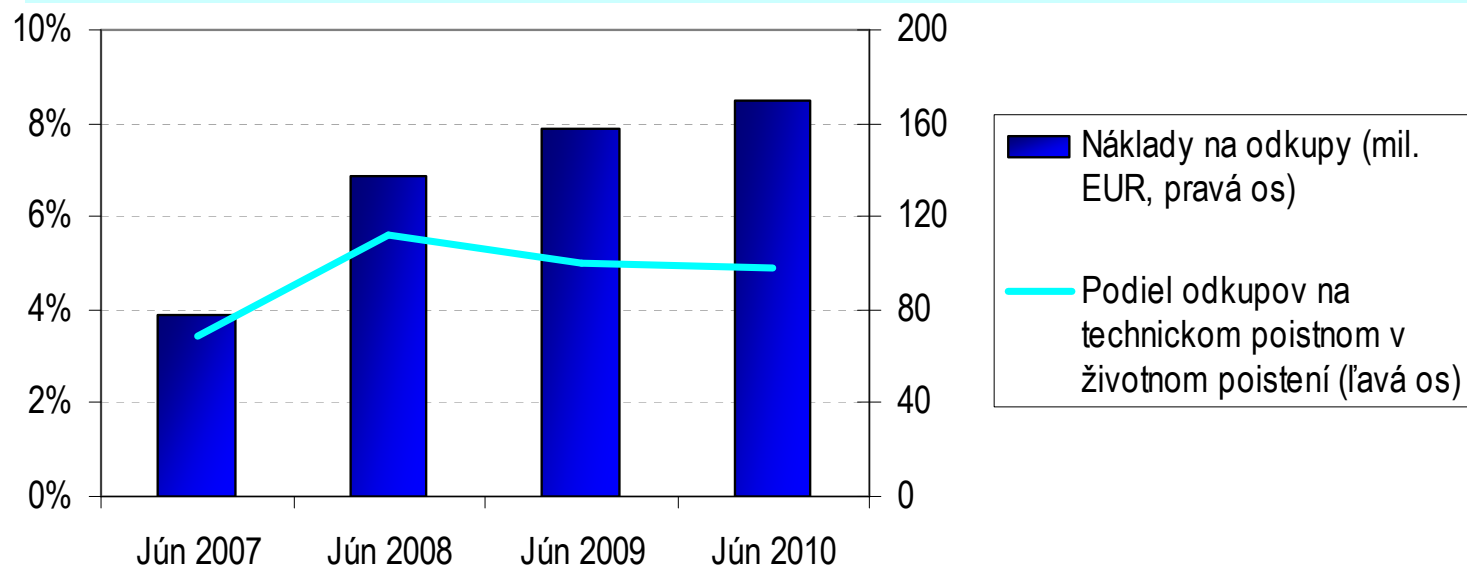


Riziko odkupov



- V čase krízy vzrástol odkup poistných zmlúv v životnom poistení
- Riziko: zmena štruktúry očakávaných peňažných tokov a schopnosti generovania budúcich ziskov
- Unit-linked poistenie: postupné oživenie v 1. polroku 2010, náklady na odkupy medziročne vzrástli o 30 %

Výška nákladov na odkupy v životnom poistení a ich podiel na výške technických rezerv v životnom poistení

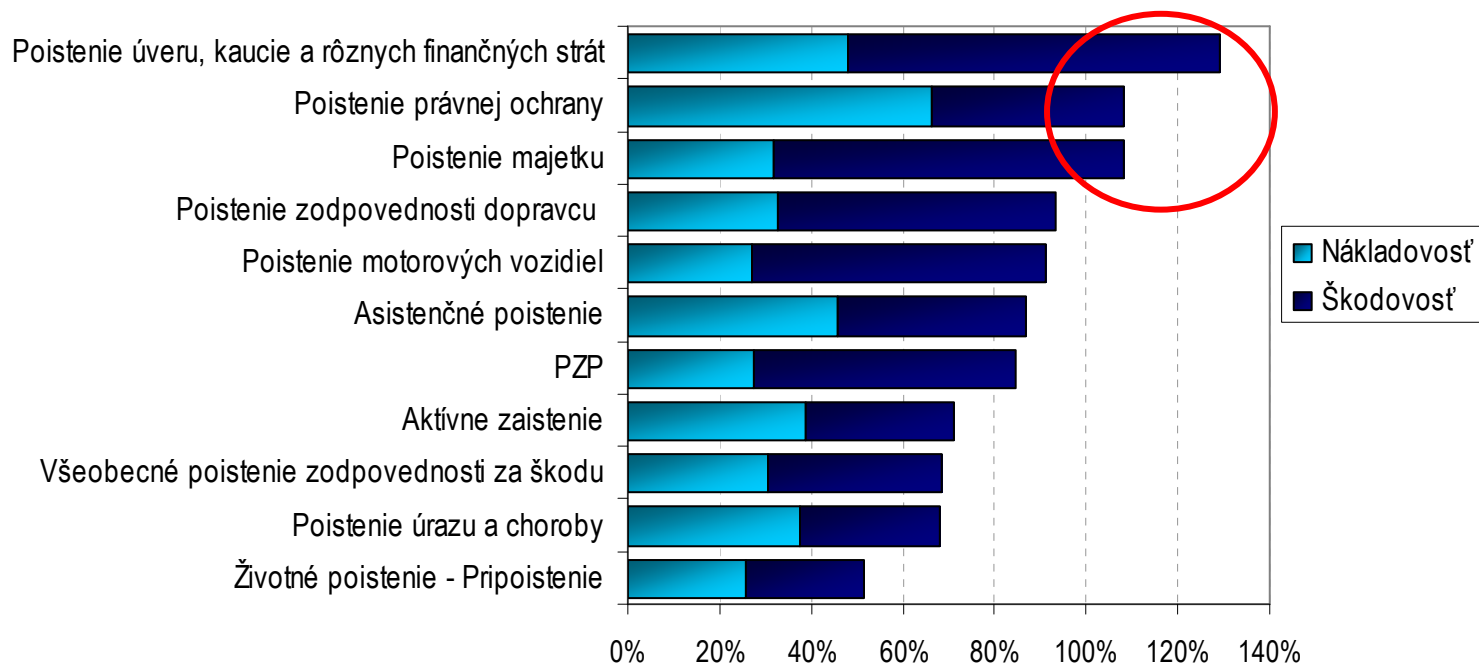


Riziká v neživotnom poistení



- Priemerná hodnota kombinovaného ukazovateľa: 91 % (medziročný nárast o 4,7 p.b.)
 - hodnota je pomerne vysoko nad dlhodobým priemerom (80 %)
- Na nárast môže vplývať zvýšená škodovosť (napr. povodne)
- Riziko konkurencie v PZP (zlacňovanie poistného v tomto sektore)

Škodovosť, nákladovosť a kombinovaný ukazovateľ skupín neživotného poistenia (jún 2010)

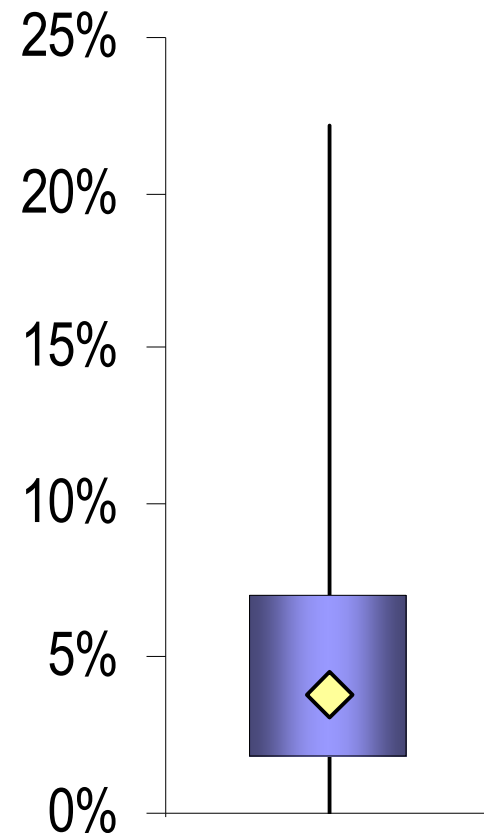


Riziko koncentrácie



- Expozície voči bankám: cca tretina aktív kryjúcich technické rezervy
- Riziko koncentrácie najmenšie spomedzi všetkých typov finančných inštitúcií (DSS, DDS, kolektívne investovanie)
- Podiel expozície voči najvýznamnejšej bankovej protistrane na celkových aktívach: 3,8 % (medián)
- V dvoch poisťovniach prekračuje tento podiel 15 % (najmä voči vlastnej finančnej skupine)
- Riziko nákazy identifikované aj v rámci EÚ (ECB FSR) – najmä pre poisťovne patriace do finančných konglomerátov

Rozloženie podielu vystavenia jednotlivých inštitúcií voči najvýznamnejšej protistrane (medián, medzikvartilové rozp.)



Riziko ekonomického cyklu



Globálne makroekonomické riziká:

- Na konci 1. polroka 2010 vzrástli obavy o udržateľnosť ekonomického oživenia v USA
- Pravdepodobné ochladenie rastu v rozvíjajúcich sa ekonomikách
- Rozdiely medzi jednotlivými štátmi v eurozóne
- Vysoké zadĺženie súkromného sektora
- Výrazný nárast rizika suverénnych štátov – úzke prepojenie na zdravie bánk
- Nedôvera na medzibankovom trhu eurozóny pretrváva

Možný vplyv zhoršenia makro-ekonomickej situácie na poisťovne:

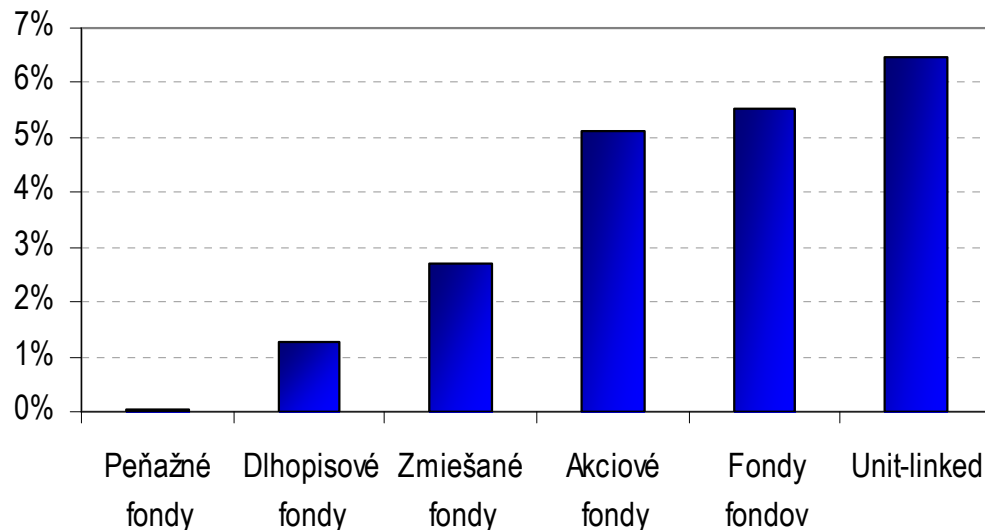
- Pokračovanie uvoľnenej monetárnej politiky – riziko pokračujúceho obdobia nízkych úrokových sadzieb
- Nárast rizika suverénnych štátov – pokles hodnoty štátnych dlhopisov v portfóliách poisťovní
- Zhoršenie situácie domácností – ďalší rast miery odkupov, nižší dopyt po poistení
- Turbulencie na finančných trhoch: opätovný prepád výnosovosti produktov unit-linked poistenia

Rizikovosť unit-linked poistenia



- Produkty unit-linked poistenia sú v priemere rizikovejšie ako akciové podielové fondy alebo fondy fondov (najmä kvôli vysokému podielu akciovej zložky)
- Najväčšia strata s pravdepodobnosťou 99 % počas 10 pracovných dní: 6,4 % aktív

Podiel najväčšej straty s pravdepodobnosťou 99 % počas 10 pracovných dní na aktívach



Zdroj: NBS, REUTERS, BLOOMBERG, jún 2010

Stresové testovanie – scenáre



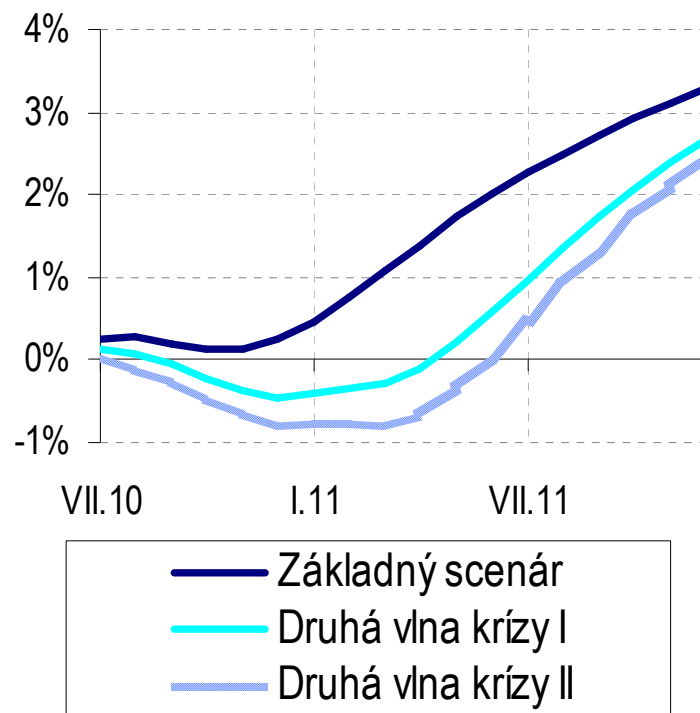
	Základný scenár		Druhá vlna krízy 1		Druhá vlna krízy 2	
	2010Q4	2011Q4	2010Q4	2011Q4	2010Q4	2011Q4
Medziročná zmena výmenného kurzu USD/EUR	0 %	0 %	-20 %	10 %	-30 %	20 %
Medziročná zmena kurzov CHF, JPY, GBP, DKK, CAD, HRK, LVL voči EUR	0 %	0 %	10 %	-10 %	15 %	-10 %
Medziročná zmena výmenných kurzov ostatných mien voči EUR	0 %	0 %	20 %	-10 %	30 %	-20 %
Medziročná zmena cien akcií	5%	10%	-30%	57%	-50%	115%
Medziročná zmena základnej sadzby ECB	0 b.b.	0 b.b.	0 b.b.	0 b.b.	0 b.b.	0 b.b.
Medziročná zmena 3- mesačného EURIBOR-u	26 b.b.	28 b.b.	103 b.b.	50 b.b.	121 b.b.	72 b.b.
Medziročná zmena indexu iTraxx	0 b.b.	0 b.b.	123 b.b.	0 b.b.	165 b.b.	0 b.b.
Nárast kreditných spreadov GR, IE, ES, IT a PT	0 b.b.	0 b.b.	150 b.b.	0 b.b.	200 b.b.	0 b.b.

Výsledky stresových testov

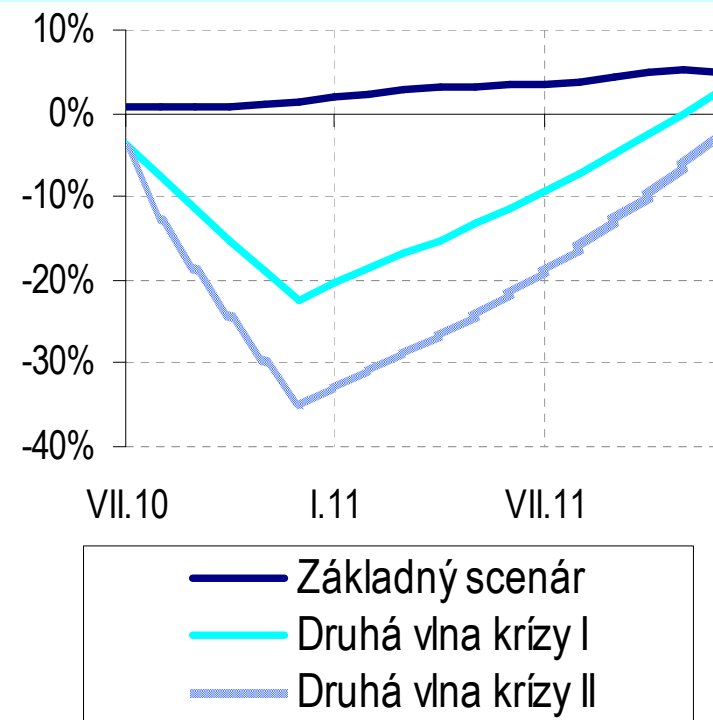


- Na znížení hodnoty aktív v stresových scenároch sa podieľa predovšetkým úrokové riziko
- Straty z akcií by tvorili približne polovicu celkových strát v roku 2010, v roku 2011 by sa postupne vymazali
- Straty v roku 2011 sú spôsobené vysokým podielom dlhových CP preceňovaných na reálnu hodnotu s vysokou duráciou

Dopad stresových scenárov na aktíva poisťovní



Dopad stresových scenárov na unit-linked produkty

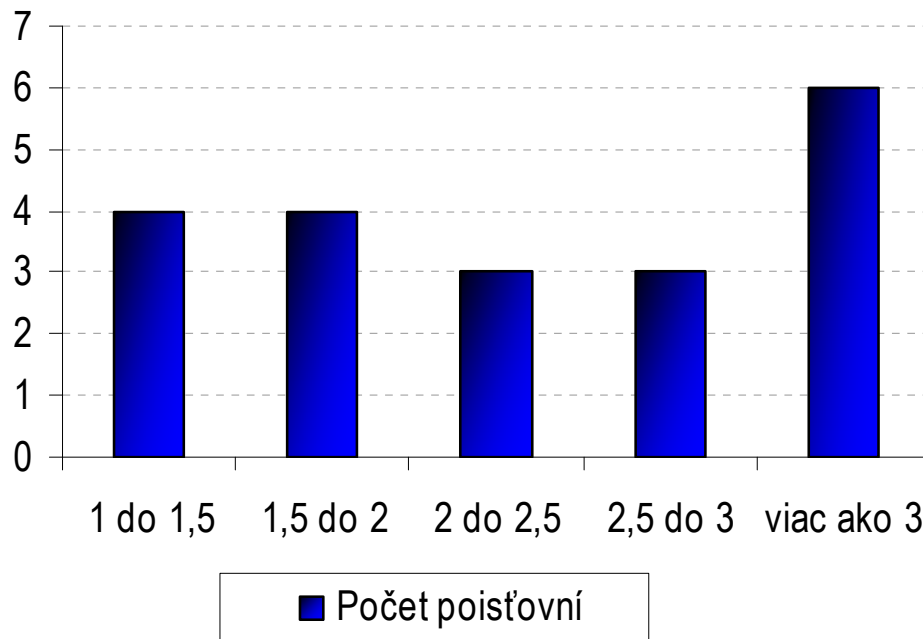


Finančná pozícia poisťovní

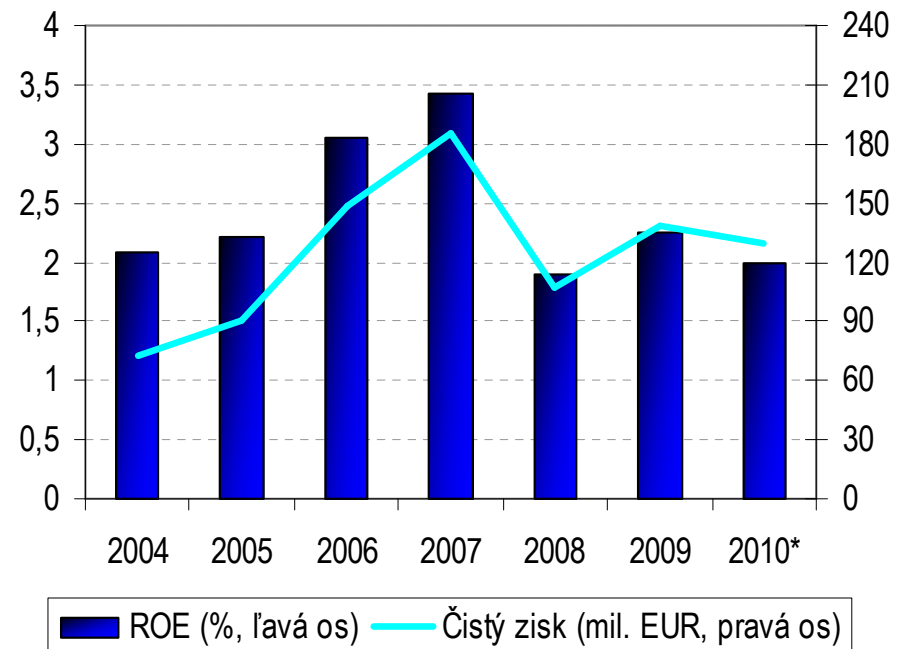


- Ziskovosť:
 - Čistý zisk poisťovní v čase krízy výrazne klesol
 - Rok 2010: medziročný pokles najmä v dôsledku zhoršenia výsledku z poisťovacej činnosti, pokles tempa rastu zisku z finančných operácií
- Solventnosť: Všetky poisťovne spĺňajú predpísaný limit

Rozloženie podielu skutočnej a požadovanej solventnosti



Ziskovosť poisťovní



* Údaj za rok 2010 je anualizovaný.



- **Preukázanie potreby rizikovo-orientovanej regulácie - Solventnosť II**
 - Cieľ: robustné riešenie pre
 - Normálne trhové podmienky aj
 - Obdobie krízy (volatilné trhové podmienky)

 - Finalizácia štandardného vzorca pre výpočet kapitálovej požiadavky na Solventnosť II
 - Prehodnotenie kalibrácie

 - Potreba adekvátneho systému riadenia a správy
 - Rizikový manažment, interný audit, aktuár, vnútorná kontrola



▪ **Nová architektúra dohľadu**

- Európsky výbor pre systémové riziká (ESRB)
 - Makroprudenciálny dohľad nad finančným systémom v EÚ
- Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov (EIOPA)
 - Nahrádza doterajší CEIOPS
 - Širšie úlohy a kompetencie

▪ **Garančné schémy**

- Pretrvávajúce úsilie EK o vytvorenie systému garančných schém v poisťovníctve
 - Biela kniha o poisťovních garančných schémach

Zhrnutie – najvýznamnejšie riziká



Najdôležitejšie riziká:

- Riziko nízkych (dlhodobejších) úrokových sadzieb
- Riziko opätovného prehĺbenia ekonomickej krízy
- Riziko nárastu odkupov – neočakávaná zmena projektovaných peňažných tokov, resp. nižší dopyt po novom poistení

Menej významné riziká:

- Akciové riziko v niektorých poisteniach
- Konkurencia vo vybraných sektoroch neživotného poistenia (riziko nárastu kombinovaného ukazovateľa alebo nedostatočného plnenia)
- Riziko rôzneho precenenia aktív a pasív v dôsledku zmeny úrokových sadzieb

Nevýznamné riziká (identifikované v EÚ):

- Riziko koncentrácie (s výnimkou niektorých expozícií voči vlastnej skupine)
- Riziko suverénnych štátov, resp. straty z podnikových dlhopisov
- Riziko dlhovekosti

Unit-linked poistenie:

- Výrazné vystavenie voči trhovým rizikám, najmä voči akciovému riziku